

20 מאי, 2025; כ"ב אייר, תשפ"ה

לכבוד:

חח"כ בנימין נתניהו	עו"ד גלי בהרב מיארה
ראש ממשלת ישראל	היועצת המשפטית לממשלה
ממשלת ישראל	משרד המשפטים
ירושלים	ירושלים

הנדון: הצורך בעיגון מנגנון קבוע למינוי משרת נציב שירות המדינה, ובאיוש

במינוי קבע לאחר קיום הליך תחרותי – תוך יישום פסק הדין בבג"ץ 41730-08-24

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדות לפנות אליכם כדלהלן:

1. עניינה של פנייה זו הצורך הדחוף באיוש משרת נציב שירות המדינה במינוי של קבע, תוך קיום הליך תחרותי, כפי שקבע בית המשפט אך לאחרונה בבג"ץ 41730-08-24 ואח' התנועה לאיכות השלטון נ' ממשלת ישראל ואח' (נבו 12.5.2025) (להלן: "פסק הדין").

2. ביום 12.5.2025 ניתן פסק הדין, שעניינו שיטת מינוי נציב שירות המדינה (להלן גם: "הנציב"), ובו נקבע בדעת רוב כי הליך המינוי שבו דבקה הממשלה אינו יכול לעמוד, בין היתר בשל אי סבירות קיצונית וכן עקב חשש מהותי לקיומם של שיקולים פוליטיים זרים בהליך המינוי. עוד נקבע לנוכח כך, ולנוכח מאפייני תפקידו של נציב שירות המדינה כ"שומר סף" – כי מינויו של נציב שירות המדינה מותנה בעיגון מנגנון מינוי קבוע שיהיה מבוסס על הליך תחרותי.

3. כמו כן, כזכור, ביום 12.12.2024 סיים פרופ' דניאל הרשקוביץ את כהונתו כנציב שירות המדינה, ולאחר מכן, ביום 5.1.2025, מונה מר רואי כחלון לממלא מקום נציב שירות המדינה, וזאת עד ליום 4.4.2025, בו סיים את כהונתו. למעשה, מאז תום כהונתו של מר כחלון כממלא מקום הנציב, לא הייתה מאוישת משרת הנציב במשך למעלה מחודש ימים.

4. בתוך כך, ביום 14.5.2025 הודיע ראש הממשלה על מינויו של מר עדן בר-טל – שעד לאותה החלטה כיהן כמנכ"ל משרד החוץ – לתפקיד ממלא מקום משרת נציב שירות המדינה, לתקופה של חודש ימים. ואולם, מטבע הדברים, כממלא מקום, וכפי שצוין אף במכתב המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) ד"ר גיל לימון בנדון מיום 16.5.2025 – על מר בר-טל חלות מגבלות משפטיות כמי שמכהן כממלא מקום בתפקיד, ובכלל זה מניעה מלעסוק במינויים קבועים של נושאי משרה בכירים בשירות הציבורי ובהחלטות בעלות השלכות נרחבות או ארוכות טווח, כמו גם מגבלות על קבלת החלטות הנוגעות למשרד החוץ.

5. לעניין זה יצוין, כי אופן המינוי של מר בר-טל עצמו לתפקיד ממלא מקום הנציב אינו חף מקשיים, וכן ככלל, קיימת בעייתיות רבה באיוש משרת הנציב, גם אם במילוי מקום, על-ידי אדם שכיח, ממש עד למועד מינויו לנציב, כמנכ"ל משרד ממשלתי – שהיא משרת אמון מובהקת הכפופה לשר. זאת,

בשים לב לקביעות בעניין זה בפסק הדין, לפיהן משרת הנציב איננה משרת אמון:

"נקודת המוצא של דיוננו היא שהמשרה של נציב שירות המדינה אינה משרת אמון אלא משרה של נאמנות לציבור ונקודת המוצא היא גם נקודת הסיום. בהינתן שמדובר בתפקיד ממלכתי, א-פוליטי, שנועד לשמור על השירות הציבורי מפני מינויים פוליטיים הרי שאין כל סיבה טובה שמצדיקה כי ראש הממשלה הוא שימנה ישירות את הנציב, באישור של ועדת מינויים שאף היא נשלטת בעקיפין על ידו וכל שנדרש ממנה הוא לאשר רף כשירות מסוים של המינוי" (בפס' 82 לחוות דעתו של הנשיא עמית).

"זוהי משרה שבחירתו של בעל התפקיד המכהן בה חייבת להיות מבוססת על תהליך המבטיח התאמה מיטבית, לצד הרחקה ממוקדי השפעה פוליטית. אין מדובר במשרת אמון" (בפס' 17 לחוות דעתה של השופטת ברק-ארז).

6. נוסף על כך, ישנה בעייתיות רבה בהמשך איוש משרת נציב שירות המדינה, שמהווה "משומרי הסף הבכירים ביותר בשירות הציבורי – שלא ניתן להפריז בהיקף השפעתו על אזרחי ישראל כולם" (בפס' 82 לחוות דעתו של הנשיא עמית בפסק הדין) – במשרת ממלא מקום לאורך זמן.
7. זאת, בשים לב לכך שתופעת המינויים הזמניים, על אף היותה תופעה מגונה ובעייתית, הפכה לתופעה נרחבת בשירות המדינה בעת האחרונה. עמד על כך לאחרונה כב' המשנה לנשיא השופט סולברג בבג"ץ 34680-08-24 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר התקשורת שלמה קרעי (נבו 14.10.2024) (בפס' 39 לחוות דעתו):

"בשולי הדברים, אך לא בשולי חשיבותם, ראיתי לנכון להתייחס, במבט רחב, למצב הדברים הכללי באשר למינויי בכירים בשירות המדינה. בתגובה מטעם הייעוץ המשפטי לממשלה, נכתבו בהקשר זה הדברים האלה: "מינויים בכירים רבים בשירות המדינה מאוישים במילוי מקום, לעתים לתקופות ארוכות עד לאיושם במינוי קבוע. כך למשל, תפקיד מנהל רשות החברות מאויש מעל לחצי שנה במילוי מקום; ...; תפקיד מנהלת מינהל החינוך הדתי במשרד החינוך מאויש במקום כחמש שנים". המצב המתואר – מטריד ביותר. האינטרס הציבורי במינוי בכירים העומדים בתנאי הכשירות, וברף המקצועי הגבוה ביותר, ואשר פועלים תוך הפעלת שיקול דעת עצמאי מתוקף מינוי הקבע שלהם – אינו מתממש; איכות השירות הניתן, בסופו של דבר, לאזרח – נפגעת. טוב יעשו כלל הגורמים הצריכים לעניין, אם יפעלו בהקדם לטובת יצירת שיפור משמעותי בכל הנוגע לתחום זה".

8. על כן, לאור האמור, ישנה חשיבות ראשונה במעלה באיוש קבע של משרת נציב שירות המדינה בהקדם האפשרי, לאחר עיגון מנגנון תחרותי קבוע לאופן מינוי המשרה. זאת, בין היתר, בשל הפגיעה ברציפות התפקודית של הנציבות, שנגרמה נוכח היעדר נציב במינוי של קבע מזה חצי שנה, וכן היעדר נציב מכהן כלשהו מזה כחודש – מאז תום תקופת כהונתו של הנציב הקודם במילוי מקום מר כחלון. באופן זה, ישנה הצטברות של בקשות ומשימות העומדות לפתחו של הנציב, אשר יוכל למלאן רק כשימונה במינוי של קבע.
9. שכן, ברי כי אין ביכולתו של נציב המכהן כממלא מקום בלבד, חלף מינוי קבע, בכדי להשלים ולמלא

את כלל התפקידים החשובים והחיוניים הכרוכים במשרה בכירה זו. זאת, בפרט נוכח הנסיבות שהוזכרו לעיל, בדבר המגבלות הקונקרטיות החלות על מר בר-טל, וכן בשל עצם הכהונה במילוי מקום, אשר מעצם זמניותה לא מאפשרת למלא את התפקיד בצורה מיטבית.

10. לעניין זה יפים דבריה של כב' השופטת ברק-ארז בפסק הדין, בפס' 38 לחוות דעתה:

"ומה כעת? שירות המדינה מתפקד זה מספר חודשים ללא נציב קבוע, אשר החשיבות העליונה של תפקידו נפרסה כאן. ניתן לקוות כי כעת, משהוברהו העקרונות החלים על מינויו של נציב שירות המדינה, תפנה הממשלה לגיבוש הליך תחרותי מתאים, לצורך בחירת מועמד ראוי למילוי של תפקיד חשוב זה – לטובת שירות המדינה ולטובת הציבור כולו".

11. הנה כי כן, משעה שנקבע בפסק הדין כי אופן מינוי הנציב צריך להיעשות בהליך תחרותי; משום שמזה זמן רב שאין נציב קבוע, באופן שמוביל לפגיעה ברציפות התפקודית של הנציבות נוכח הסמכויות הנתונות לנציב לפי חוק שאינן מתמלאות; וכן נוכח המגבלות החלות על מ"מ הנציב הנוכחי – ברי כי יש לפעול באופן מיידי לשם עיגון הליך תחרותי למשרת הנציב כאמור, ולפעול לשם איושה כדרך קבע, תוך יישום פסק הדין האמור.

12. על כן, נבקש כי תפעלו בהקדם לעיגון הליך תחרותי למשרת נציב שירות המדינה, ותפעלו לאישה במינוי קבע, וזאת, כדברי כב' השופטת ברק-ארז – לטובת שירות המדינה ולטובת הציבור כולו.

13. לאור חשיבותו הרבה של הנושא, נודה לתגובתכם בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

יעל בלוח, עו"ד
מחלקת ליטיגציה

רותם בבלי דביר, עו"ד
ראשת האגף המשפטי